

Jens Christian Grøndahl skriver klogt om, hvorfor mange i parforhold ikke kan nå hinanden

Foto: Lærke Posselt

NIELS DICHOV LUND

18.10.2025

BØGER // ANMELDELSE – I Jens Christian Grøndahls *At velsigne et liv* er der en forfatterperson, der har ligget brak i perioder og tumler med sin virkelighed; den virkelige Grøndahl kan med romanen stilfuldt markere sit 40-års jubilæum som forfatter, skriver lektor emeritus Niels Dichov Lund.

At velsigne et liv

Forfatter: Jens Christian Grøndahl

Forlag: Gyldendal

Udkom d. 9. oktober 2025.

Det er ikke helt nemt at referere, hvad der sker i Jens Christian Grøndahls nye roman, *At velsigne et liv*, og heller ikke helt sjovt for læserne at få for meget på forhånd. Bogens sigte er netop at vise, hvordan en fortælling kan finde sine egne veje,

vokse frem af mange sammenbragte indre og ydre forhold. Tilfældigheder, hændelser, pludselige kontakter. Frem til spørgsmålet om, hvem der egentlig styrer dem til at blive en roman.

Vi er i nutiden med blik et par generationer tilbage og på Vesterbro i København med afstikkere til andre steder. Vi møder tre mænd på 65, 45 og 85 år, hvoraf den sidste er nylig død. En forfatter, en præst og en musiker, hvoraf førstnævnte er det *jeg*, der fortæller om dem alle.

Jens Christian
Grøndahl

At
velsigne
et liv

Roman Gyldendal

Deres livshistorier, som forfatteren fanger og skal sætte sammen, blandes og oprulles på forskellig vis, og således kommer der vekselvis også i alt seks-syv væsentlige kvinder ind i sammenhænge. Ikke mindst angår det familie, parforhold og kærlighedsrelationer med tilhørende dramatik i form af svigt, opbrud, utroskab, og dertil børn, papbørn, halvsøskende, og naturligvis bitterhed og skam, længsler og bebrejdelser.

“Grøndahl kan drevent komponere, bryde og vende tilbage i en fremadskridende fortælling, fange både problematikker, personer og stemninger i replikfyldte situationer

Som i andre nutidige middelklasseromaner og flere af sine egne tidligere udfolder Grøndahl gedigne livsforløb med lykkestunder og en hel del, der går uforudset skævt.

Jens Christian Grøndahl har skrevet en metaroman

Men der er jo andet på spil. Med en forfatter blandt personerne drejer det også om at skrive, få fat i den virkelighed og dem, der befolker den. De, der pludselig dukker op og bryder ind, skubber den selvoptagne forfatter til side. Kræver, at de tilfældigheder, der trænger sig på og griber ind i hinanden, kan bindes sammen til noget måske meningsgivende.

At velsigne et liv kommer således til at fokusere på sin egen proces, og på hvor langt man overhovedet kan opfinde og skrive om andre, vide 'hvor de er' og sikre sig, at de ikke ser sig selv og historien helt anderledes. Således spejles, krydses og metakommenteres der:

”Jeg har stadig ikke vænnet mig til at skulle diskutere med mine romanpersoner. Det er, hvad man får ud af at skrive om personer, man kender, frem for at finde på dem selv. Til gengæld kan det stadig komme bag på mig, at mine personer finder sammen bag min ryg.”

Bogen leverer en kommentar til de forfattere, der skriver ud fra der eget liv. Og de er mange – Jens Christian Grøndahl inklusive.

Er kærligheden synd for menneskene?

Der er både melankoli og flegma i skildringen af kærligheden, de mand-kvinde-forhold der bærer romanen, og som over næsten et halvt århundrede giver et lille bidrag til en typisk parforholdshistorik. Mange kan ikke nå hinanden, tilfældigheder – herunder måske befordrende aldersforskelle – vejer ofte mere end vilje.

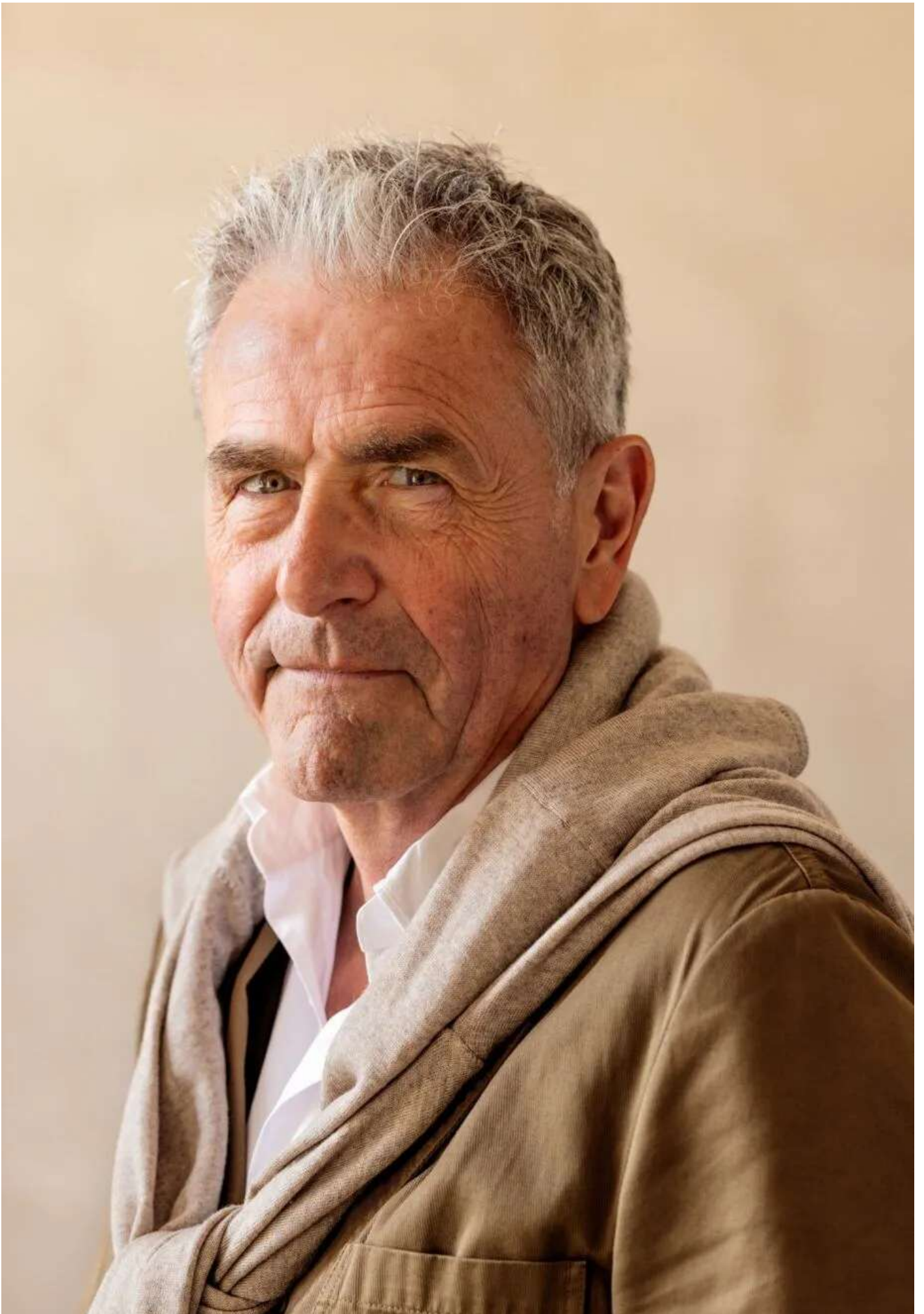

Foto: Sara Galbiati

En duelig roman om kærlighed skal vel nok så meget sætte sprog på illusionerne, og som i bogen her holde fast i at fortælle om dem.

Dreven komposition

Grøndahl kan drevent komponere, bryde og vende tilbage i en fremadskridende fortælling, fange både problematikker, personer og stemninger i replikfyldte situationer og sammenfatte via en alvidende fortæller og som nævnt skifte pludseligt til metaniveaet.

Og også i denne bog bevarer han indimellem sin signatur. Her et par eksempler:

”Jeg levede i hendes elektriske felt af idiosynkrasier og uvilkårlighed ... mens oprivende hensynsløse fantasibilleder flakkede på dagens inderside”. Og: ”En levretbrun sårskorpe svævede som en ø på issens blikstille, rosenfarvede lagune, omkranset af sirligt hvidt klippet hår”. Og i en kirkebeskrivelse: ”Stemningen var på én gang byzantinsk og kommunal, en beklemt poesi i ornamenteringen, en dysterhedens håndspåbyggelse trods de høje vinduer.”

Det kan man estimere forskelligt, men det underminerer ingeniørlunde en interessant og læseværdig roman i blandingen af iderigdom og tvivl. Og hvor læseren mærker en holdning, der på vejen til bagkanten af livet er besindigt afsøgende – stedvist med en snert af essayistik – og har ærefrygt for det sammensatte.

Velsignelse

De mange uoverensstemmelser, svigt og skyld romanpersonerne imellem trækker naturligvis spørgsmål omkring *forsoning* og *tilgivelse* med sig. Ikke et eneste sted taler personerne dog om *velsignelse*.

Den tematik henter Grøndahl til romanens titel og motto med et citat fra den jødiske ukrainsk-brasilianske 1900-tals-modernist Clarice Lispector: ”At skrive er også at velsigne et liv, der ikke blev velsignet.” Her kobler han personernes liv og sin forfatterpersons kriserefleksioner sammen på en anden måde. Velsigne har flere

nuancerende betydninger – fra at skærme og beskytte til helt at nedkalde guddommelig kraft.

I religiøs rituel sammenhæng gøres det typisk mundtligt, medens Grøndahl med *Lispector* her gør det ensbetydende med *forfatterens* skriftlige metier. En person, et liv der måske er blevet glemt, overset, ugleset, eller noget som er værre, bliver synligt ved at træde frem som beskrevet i en roman, der gives fyldig mulighed for at blive forstået og endog accepteret.

I citatet ligger desuden, at det liv, der velsignes, via skrivning, er forfatterens liv. Det at skrive er en beskyttende handling, og det der kan findes nedskrevet om en person, eller fra vedkommende selv i fx brev og dagbog, kan bidrage til at velsigne. Således er det i bogen også en forfatter og en præst der udveksler rolle, metier og livstydning.

Eksistens

Romanens mest enkle replikker: ”Hvor er du?” og ”Du er ikke i det” er spurgt og sagt af hovedpersonens kloge svigerinde – rummer meget af den gyngende usikkerhed både han og flere af de andre må forholde sig til. Det er mest mændene, der må stå for skud, og som egentlig bør lære at svare. I forhold til almindelighedens og tilpasningsevnenes nødvendighed, til at omgås det banale og måske finde stedet eller situationen til at undslippe sig selv og sit eget.

”Vi har fortællingen for ikke at have ingenting ... Vi har fortællingens personer for ikke at stå alene...”, som præsten siger – også indbefattet fortællinger fra Det Nye Testamente. Der bliver støt mere etisk og eksistentiel tænkning hos Jens Christian Grøndahl. Hans to seneste essaysamlinger – udkommet netop på forlaget *Eksistensen* – viser den åbent anfægtede skribent og en stigende optagethed af en kvalificeret diskussion med kristendommen.

En stadig og stædig stemme

Grøndahl er et velanskrevet navn. Som oftest – og i stigende grad – er det godt for den danske litteratur- og debatverden, når der kommer en ny bog fra hans hånd, og udlandet har fulgt med og givet ham internationalt gennemslag. Siden hans første bog i 1985 tælles der nu frodigt i alt 43 romaner og essays plus flere andre genrer.

I *At velsigne et liv* er der en forfatterperson, der har ligget brak i perioder og tumler med sin virkelighed; den virkelige Grøndahl kan stilfuldt kan markere sit 40-års jubilæum som forfatter.

Læs også Inger Tejlgaard Olesen Ravns store interview med Jens Christian Grøndahl her.

gyldendal

Jens Christian Grøndahl

Niels Dichov Lund

NIELS DICHOV LUND

Født 1950 - lektor emeritus ved Institut for Kommunikation på Københavns Universitet Uddannet cand.mag. i dansk og historie ved KU i 1978 og ph.d. fra Institut for Nordisk Filologi ved KU i 2000. Fra 1978 ansat ved Danmarks Biblioteksskole som lektor, fra 2013-2019 ved Københavns Universitet ...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE